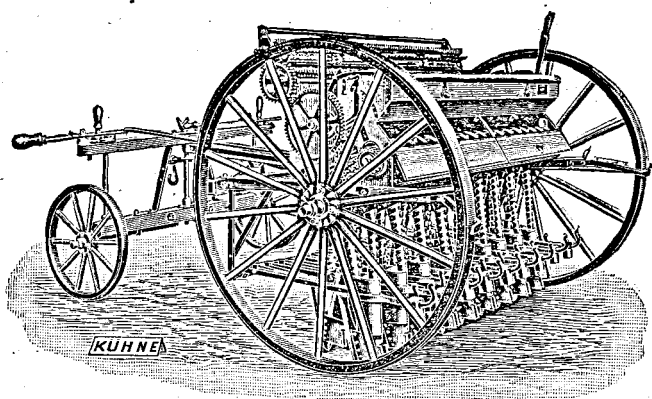

ERDÉLYI GAZDA

XLVI. ÉVFOLYAM.

KOLOZSVÁR, 1914. JULIUS 19.

29. SZÁM.

Elsőrendű egy és többvasu ekéket, 6-és 8-vasu kultivátorokat, tárcsásboronákat, továbbá hirneves „Mosoni Drill” és „Vera II” sorvetőgépeket, sorbetrágyázó uj „Royal Drill” kombinált vetőgépeket, rostákat, konkolyozókat és szüretelő eszközöket szállít:

„KÜHNE” mezőgazd. gépgyár r.-t. **MOSONBAN.**

Főraktár: Budapest.

Fiókraktárak: Debrecen, Kaposvár, Szabadka, Temesvár.

2012

MINDEN GAZDA

érdeke, hogy összes **gép- és motor** szükségleteinek beszerzésekor

az **E. K. A. R. T.**

Motor-, Gép- és Ipartelepek berendezési osztályától
kérjen ajánlatot.

I g a z g a t ó s á g:

Kolozsvár, Mátyás király-tér 29. szám. (Bánffy-palota.)

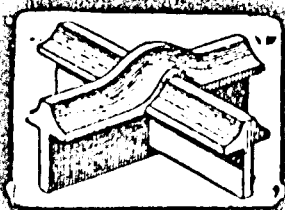
Telefon: 827. sz.

Távirati cím: "EKART"

NAGY JAVITÓMŰHELY

mindenféle rendszerű gépek javítására.

3033

Szab.

„Köpplinger”-rendszerű **Idomvasablakok**

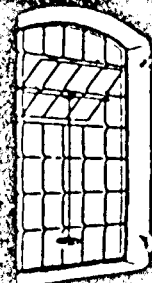
a legjobbak és a legolcsóbbak

Egyedül gyártója — ismeretével és költségvetéssel díjtalanul szolgál

vaszerkezeti és idomvasablakgyár

Telefon 8222

Lepter János Budapest, X., Asztalos Sándor-út 16.

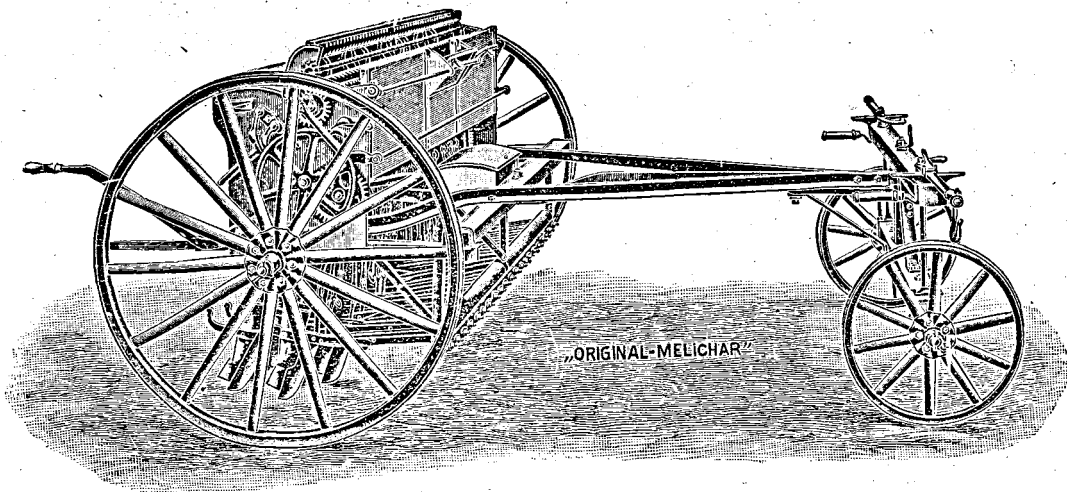
TERMELJÜNK TÖBBET
 jelszó gyakorlati érvényesülését immár ország-
 szerte lehetővé tette a szabadalmazott
EREDETI MELICHAR

IMPERATOR

műtrágyaszóróval egyesített sorbavető
 gép mert a kiváló anyag, szerkezeti precizitás,
 lehető legcsekélyebb önsúly, valamint pá-
 ratlan vetőszerkezete évek hosszú során át, bár-
 mely magnum tetszés szerinti mennyiségben esz-
 közlendő vetését

vetését óriási műtrágyamegtakarítás mellett eredményezi.

A sorbátrágyázás előnyei csakis az eredeti Meli-
 char-féle „IMPERATOR“ vetőgéppel érhetők el!
 Minden gazda saját érdekében cselekszik, ha gé-
 peink kiválóságáról azon számtalan uradalom és
 gazdaságban győződik meg, ahol „IMPERATOR“
 gépünk évek óta doleozik! Óvakodjunk után-
 zatoktól! Minden gazda elismeri a Meli-
 char-iéle vetőgépek fölényét! 65.000 eredeti
 „Melichar“-féle vetőgép munkában! — Az
 osztrák-magyar monarchia legnagyobb kizáróla-
 gos vetőgép-, eke, és talajmivelő eszközök gyárai.

Árjegyzéket ingyen és bérmentve küld:

BÄCHER RUDOLF—MELICHAR FERENC

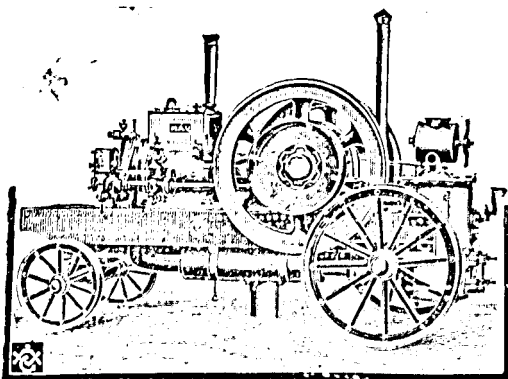
Magyarországi vezérképviselő: SZÜCS ZSIGMOND, Budapest, IV., Teréz-körut 26. sz.

Tekintse meg állandó gépkiallításunkat!

2672

Szabadalmazott **„ASTRA“** gázmotorok
 cséplésre, vontatásra, szántásra, ipari
 célokra kitűnően alkalmazhatók.

➔ A legtakaré-
 kosabb mezőgazda-
 sági üzemgép ➔

SZIVÉSEN SZOLGÁL AJÁNLATOKKAL:
 A Magyar Királyi Államvasutak
 Gépgyárának Vezérügynöksége
 Budapest, Váci-körút 32.

ERDÉLYI GAZDA

AZ E. G. E. TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELŐFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
1/2 ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 PILLÉR.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE
MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL
KOLOZSVAR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
:: A LAP TELEFON SZÁMA: 158.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Az állatbiztosítás és a népjólét 336
Az idei termés 336
Ló- és egyéb állévédelem. *Monostori Károly* . . . 337

Vegyes közlemények

Felhívás gazdatársainkhoz és gazdatiszti karunkhoz. — Kitiüntetés. — Gazdaköri szántásverseny Mákófalván. — Értesítés. — Pályázat az egyházi kötött birtokok kérdéséről. — Pirostarkamarha díjazás Magyargyerőmonostoron. — Gabonapiaci szemle. — Magyar gyümölcs Svájcban. — A gazdasági géptulajdonos felelőssége. — Stb. 338

Hirdetések.

A gazda nyári és őszi szükségletei:

Gőz és motoros cséplő-gépek,
rosták, trieurók, mérlegek, stb.

Egyéb gépek és anyagok: Alagsővek, állatgyógy-szerek, aszfalt és kátrányfedélpapírok, baromfi-tenyésztési requisitumok, építési anyagok, fedőcserép, halászati eszközök, kertészeti eszközök, kaptárak, meszelőgépek, műtrágyák, olajok, zsírok, szivattyúk, szőlőtrágyák, szőlőmivelési eszközök, tejgazdasági és tejfeldolgozógépek, tüzelő felszerelések stb.

Őszi vetőmagvak.

Tenyész és igás állatok,

AZ ERDÉLYI GAZDA TÁRSASÁG

utján

Kolozsvártt, Attila-utca 10. sz. alatt

személyesen, vagy levélileg, garantált minőségben kedvező feltételekkel,

leggyorsabban és

legolcsóbban

szerezhetők be.

3059

Az állatbiztosítás és a népjólét.

Mindenki előtt ismert dolog, hogy a földműves ember családjának fentartása, javarészen szarvasmarháinak tej-, turó-, vaj- és borjuhozamán nyugszik. Ha tehene vagy tehenei elpusztulnak, utána pusztul földje is. A károsult ember fele vagyonának vesztén többnyire bunak adja magát, vigaszt keres a szeszben s ez el-mossa azt a kis gazdaságot, züllésbe sülyeszi gazdáját s neki sem marad egyebe, mint vándorbotja, amivel a kivándorlási ügynökök utmutatása szerint neki indul a nagy viznek s a nagy vizen túl Amerikának.

Hogy a kisgazdák jószágát biztosíthassuk: az másként, mint községi szövetkezeti alapon meg nem valósítható. E célból tehát, lehetőleg, minden községben szövetkezetet kell alapítanunk. A szövetkezet azután megalakulása alkalmával saját kebeléből választ magának elnökigazgatót, ügyvezetőt, választmányt és felügyelőbizottságot s az igazgatóság ismét egy vagyoniilag megbízható pénzlárnokot.

Ez a tisztikar a községi vagy járási állatorvos segédkezésével van hivatva arra, hogy a járványos betegségek ellenőrzése és megállítására az intézkedéseket foganatosíthassa s a lépfene, vagy sercegő üszök ellen a szövetkezetek budapesti központjának ingyenes oltóanyagával a községi szövetkezet egész állatállományát évenként kétszer beoitassa.

Megjegyezzük, hogy a községi szövetkezethez legközelebb lakó községi állatorvossal a szövetkezet igazgatósága rendszerint szerződést köt s az állatorvos a szövetkezet állományát, illetve a szövetkezet minden jószágát évenként és fejenként egy koronáért országszerte szívesen kezeli és oltja be.

Ez az eljárás, rendkívüli előnyére szolgál az állategészségügy fejlesztésének. Mert míg egyfelől a védőoltások a legveszedelmesebb járványfajok fellépését már eleve megátolják, másrésről a szövetkezet vezetősége és az állatorvos állandó ellenőrzése útján: lokalizál, fertőtleníti és kiirt minden betegséget, mi a községi szö-

vetkezet területén annak állatállományában esetleg fellépett.

Hogy a község bármely állattulajdonosa tagja lehessen a szövetkezetnek, állatállományának becsértéke után mit a helybeli igazgatóság egyedenként becsül meg és törzslapoz, a biztosított összeg egy százalékat, vagyis minden 100 korona után egy koronát fizet a községi szövetkezet pénztárába. Dacára azonban a legnagyobb egészségügyi felügyeletnek és ellenőrzésnek, az is előfordulhat, hogy a szövetkezet állományában tömeges elhullás és kényszervágás következett be. Ez esetben a biztosító fél biztosítási díja állatállománya értékének egész 3 és fél százalékára, vagyis ha mondjuk: állatállományát az igazgatóság 1000 koronára becsülté, évi 35 koronáig terjedhet. Ez összegben felül több kiadás azonban semmi esetre sem terheli, mert a három és fél százalékos biztosítási összegre már a községi szövetkezetek országos központjának kártérítési kötelezettsége áll elő. A községi szövetkezetek, illetve a községi szövetkezetek tagjainak az összes biztosított érték 3.5%-án felül, esetleg felmerülő kárt a központ téríti meg, amiért a községi szövetkezet pénztára viszont a községi szövetkezetnél biztosított állatállomány biztosítási összegének egy fél százalékát fizeti a központnak, ami, ha pl. a községi szövetkezet állatállománya 40 ezer koronára van biztosítva, évi 200 koronának felel meg.

Az állatbiztosítás országos haszna és áldása tehát az állategészségügy fejlesztésében közvetve az állatállomány nemességének és értékének s ezzel kapcsolatban a gazdaközönség vagyonosodásának emelésében áll: mert a befizetett biztosítási összeg nemcsak orvost, hanem orvossgot, oltóanyagot is kap a szövetkezet tagja, holott eddig a bajbajutott gazdát az orvos fuvarterhe és napidija is elriasztotta attól, hogy beteg jószágához az orvost kihívja. Ezen felül, ha jószágá mégis elhullana, vagy elszerencsétlenedése esetén az igazgatóság határozatából kényszervágatnék, a károsult tulajdonos elpusztult jószágának biztosított összegé-

Ajánlunk jutányos áron:

Aratáshoz: belföldi eredeti amerikai és irlandi manillát, kévekötelet, aratógépeket.

Csépléshez: gépolaj, gépkenőcs, gépszíj, zsák, ponyva és különféle szenekeket.

Peronospora ellen: rézgálicot, pulvazurót, provinót, dr. Aschenbrandt bordói port, továbbá saját „MEZŐGAZDÁK” védjegyű és eredeti Vermorel-permetezőt és rajnavidéki háti porozót.

Szőlőkötözéshez: prima és extra majunga raffia háncsot.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, V, Alkotmány-u. 29 Külön ajánlatokkal és árjegyzékekkel készségesen szolgálunk

nek 80%-át haladéktalanul megkapja, mielőtt újabb tehenet állíthat gazdaságába.

A községi állatbiztosító szövetkezet e kártalanító munkájában nyilatkozik meg az a segítség, mely a kisgazdát s vele a családját az elzülléstől és a nemzetpusztító kivándorlás veszedelmétől megoltalmazza.

A szövetkezet alapítás és működés bővebb ismertetésére vonatkozólag egyszerű megkeresésre a legszivesebben szolgál felvilágosítással a Magyar Kölcsönös Állatbiztosító Társaság, mint szövetkezet (Budapest, Papnövelde-utca 10.) a községi állatbiztosítási szövetkezetek országos központja, mely az állam segélyének felhasználásával az ország területén már több mint ezer ilyen községi állatbiztosítási szövetkezetet alapított.

Az ideai termés.

— Hivatalos jelentés. —

Junius hó végén és július hó első két napján. — egyes nagyobb helyi jellegű záporosóktól eltekintve — többnyire száraz, azontúl pedig tulnyomó részben csapadékos volt az időjárás, a hőmérséklet pedig a legutóbbi két hét alatt nagyobbára a normális fölé emelkedett.

A legutóbbi két hét alatt több ízben voltak nagyobb kiterjedésű esők, így június 27-én főleg az alföldön, 29-én az északi és keleti Kárpátokban, július 3-án a Duna jobb partján és az északi felföldön, 4-én főleg a Duna jobb partján és az Alföldön, 5-én az ország északkeleti felében, 8-án pedig az ország csaknem minden vidékén. Ezek az esők többnyire zivatarral és helyenkint jégesőkkel jártak s közöttük nemcsak kiterjedés, de mennyiség tekintetében is legjelentékenyebb a július 8-iki volt, a midőn a Duna jobb partján, az északi felföldön és a Királyhágón túl egy részen 20—40 milliméter, sőt helyenkint 50 millimétert meghaladó eső is esett.

Az esőzések nyomán helyenkint reggeli ködök keletkeztek, így: Bács-Bodrog, Zala, Bereg, Gömör-Kishont, Békés, Bihar, Hajdu, Szabolcs, Szatmár, Temes, Torontál vármegyékben.

Ezen változatos és kisebb elemi csapásokban eléggé bővelkedő időjárás a gabonaneműekre általában nem volt kedvező. A június hó első felében megindult kedvező szemfejlődést ugyanis egyes helyeken megakasztotta a július elején járt néhány napi nagy forróság, mely főleg ott, hol a rozsda a szárra és kalászbá is feljutott, megszorította az érőfélben lévő szemeket. Igaz ugyan, hogy az erre vonatkozó panaszok csak szórványosak s majd csak a cséplés alkalmával fog kitűnni, hogy a fejlődésben akkor már jól előrehaladt szemekben tényleg okozott-e ilyenfajta kárt az a pár napi nagy meleg, melynek romboló erejét legelőbb helyen kisebb-nagyobb szél is mérsékelte, de tény, hogy

a forróság az ország egyes vidékein aggodalmat keltett a gazdák egy részében s ezen aggodalom hatása alatt leszállították becsléseiket. Hozzájárult az aggodalomhoz az a körülmény is, hogy a megkezdett aratás egyes helyeken csalódást okozott a keresztek száma tekintetében, mely t. i. a vetések ritkasága következtében még a remélnél is kevesebb.

Ezek az aggodalmak, illetve csalódások csaknem kiegyenlítették azokat a javulásokat, melyeket a kedvező szemfejlődés oly vidékeken eredményezett, hol az őszi gabonák a forróság beálltakor már tulnyomó nagy részben beértek s így meg nem szorulhattak.

Az őszi gabonaneműek terméskilátásai ily körülmények között lényegesen nem változtak, a tavasziak fejlődésére pedig a legutóbbi időjárás általában kedvező volt, mert a fejlődésüket siettető nagy meleg csak pár napig tartott s az azóta beállott esős, mérsékelt meleg időjárás a most folyamatban lévő szemfejlődésre kedvező.

A kapásoknak egyes helyeken — főleg a Királyhágón túl — már sok az eső s e miatt megsárgultak, egyebütt azonban általában szépen fejlődnek.

A takarmánynövények kaszálására és szárítására a július végén járt szárazabb időjárás kedvező volt, a július elején több helyen járt nagyobb esők azonban a lekaszált s rendben lévő takarmányt kilugozták és beiszapolták.

A gyümölcssterméskilátások a kedvező időjárás folytán továbbra is szép hozammal kecsegtetnek.

(Buza.)

Ahol a július első napjaiban járt nagy hőség szemfejlődésben találta, különösen a széltől védettebb s a rozsdától erősebben megtámadott táblákban kissé megszorult. Ahol azonban a forróság beálltakor már félig-meddig beérett, vagy ahol a hőség megkímélte, ott a kedvező szemfejlődés következtében lényeges javulást mutat. Ez ellentétes időjárási, illetve fejlődési körülmények következtében a szorult szemű, vékony mag mellett sok szép duzzadt szemű buza is lesz a folyó évben. Ennek tulajdonítható, hogy a legutóbbi hivatalos termésbecsléssel szemben a várható terméskilátás ezuttal lényeges eltérést nem mutat, mert a mily mértékben csökkent egyes helyeken a kilátás a hűtés következtében, ugyanolyan, sőt valamivel nagyobb mértékben emelkedett más vidékeken a kedvező szemfejlődés következtében.

A statisztikai hivatal adatai szerint a folyó évben a buza vetésterülete a kiszántások figyelembevételével 6,064,234 k. hold. Ezen területen kat. holdanként átlag 6,01 métermázsa, vagyis összesen mintegy 36,400,000 métermázsa buzatermés remélhető.

Legjobbák a buzaterméskilátások, vagyis az országos 6,01 métermázst elérő és ezenfelüli termés remélhető: Brassó 8,55 q, Sopron 8,19 q, Somogy 8,15 q, Baranya 8,00 q, Trecsén 7,65 q, Győr 7,43 q, Tolna 7,35 q, Fejér 7,26 q, Nyitra 7,19 q, Zala 7,04 q, Csanád

6,94 q, Veszprém 6,93 q, Moson 6,80 q, Bars 6,78 q, Csik 6,71 q, Máramaros 6,66 q, Vas 6,64 q, Bács-Bodrog 6,62 q, Nógrád 6,61 q, Nagyküküllő 6,58 q, Borsod 6,54 q, Háromszék 6,54 q, Szeged 6,47 q, Pozsony 6,33 q, Szabolcs 6,33 q, Kisküküllő 6,30 q, Pest 6,25 q, Abaujtona 6,24 q, Marostorda 6,13 q, Marostorda 6,13 q, Fogaras 6,11 q, Komárom 6,08 q, Hont 6,06 q, összesen tehát 32 vármegyében.

Kat. holdanként 5,00—6,01 q buzatermést remélnek: Torontál 6,00 q, Esztergom 6,00 q, Hunyad 5,94 q, Alsófehér 5,93 q, Árva 5,89 q, Heves 5,88 q, Gömör-Kishont 5,86 q, Besztercenaszód 5,79 q, Tordaaranyos 5,77 q, Szolnokdoboka 5,71 q, Békés 5,67 q, Szepes 5,54 q, Zólyom 5,51 q, Arad 5,40 q, Csongrád 5,38 q, Temes 5,11 q, Jásznagykunszolonok 5,06 q, Bihar 5,01 q, összesen tehát 18 vármegyében.

Végül kat. holdanként 5,00 métermázsan aluli buzatermést várnak: Kolozs 4,95 q, Zemplén 4,92 q, Hajdu 4,91 q, Szilágy 4,91 q, Turóc 4,88 q, Liptó 4,85 q, Sáros 4,84 q, Ung 4,60 q, Krassószörény 4,59 q, Udvarhely 4,46 q, Szatmár 4,52 q, Ugocsa 3,80 q, Bereg 3,19 q, összesen tehát 13 vármegyében.

(Rozs.)

A learatott területeken a keresztek száma többnyire kevesebb a remélnél, mert a vetés ritka volt. A kalászok többnyire szép nagyok, de sok helyen a tavaszi fagykárók, és a virágzás, illetve szemképződés alatt járt ködök folytán ablakosak. A terméskilátások ez okok miatt a legutóbbi termésbecslés adataihoz képest kevéssel csökkentek. Szalmája leg több helyen szép hosszú.

A központi statisztikai hivatal adatai szerint a folyó évben a rozs vetésterülete a kiszántások figyelembevételétől után 1 millió 941,412 kat. hold, amelyen kat. holdanként átlag 6,57 métermázsa, vagyis összesen mintegy 12,750,000 métermázsa rozstermés remélhető.

(Árpa.)

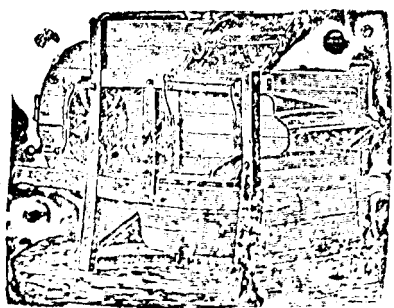
Helyenként a júliusi forróságban szemé kissé megszorulva, nagyobbára azonban elég jól kiállta a meleget s a szemképződés elég jól ment végbe. Ennek megfelelőleg a termésmennyiség tekintetében megfelel a várakozásnak, a minőség ellen azonban a szemek jó fejlettsége dacára több helyről panaszok hallhatók, mert a legutóbbi esőzések miatt a szemek megsárgultak. Szalmája mindenütt alacsony.

A statisztikai hivatal adatai szerint a folyó évben az árpa vetésterülete a pótvetések figyelembevételétől után 1,952,854 kat. hold. Ezen a területen kat. holdanként átlag 7,75 mm., vagyis összesen mintegy 15,140,000 métermázsa árpatermés remélhető.

(Zab.)

A zab az utóbbi esőzésekre szépen fejlődik s a kedvező időjárásban sokat javult. Zászlaját mindenütt kihányta s az alföldi vármegyékben már szokólni kezd. Szára többnyire szép magas és elég sűrű, zászlója is többnyire szép nagy, úgy, hogy további kedvező időjárás esetén elég jó termést ad. Helyenként a lema melanopus álcája károsítja.

A statisztikai hivatal adatai szerint

Ha ön meg akarja ismerni a legújabb
eredeti „KALMÁR” rostát

szíveskedjék árjegyzéket kérni amellyel több oldalú
anyagi és technikai előnyöket fog biztosítani gazdasága részére.

KALMÁR ZS. és TÁRSA gépgyára Hódmezővásárhely

Vezérképviselő: A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége, Budapest, V., Váci-körút 32

a folyó évben a zab vetésterülete a pótvetések figyelembevételével 1,867.426 kat. hold. Ezen a területen kat. holdanként átlag 6.96 métermázsa, vagyis összesen mintegy 12,997.000 métermázsa zabtermés remélhető.

(Tengeri.)

A tengeri vetések fejlődésére a legutóbbi két hét időjárása általában elég kedvező hatással volt. A Duna-Tisza között, a Duna jobb- és balpartján, valamint a Tisza-Maros szögén a vetések állása nagyjából jó közepes, a Tisza mindkét partján valamivel gyengébb, a Királyhágóntúli vármegyékben pedig aránylag a leggyengébb. Ez utóbbi vidékeken is javult ugyan sok helyütt a tengeri, de igen sok gyenge, visszamaradt és gazos vetés is látható. A korai tengeri sok helyütt már hányja cimerét. A második kapálás, illetve töltögetés, számos helyen már befejeztetett, egyes helyeken még folyamatban van. A bagolyféle álcája, valamint a drótféreg szórványosan tetemesebb károkat okozott. Elvéve ürgekárokról is panaszkodnak.

(Burgonya.)

A burgonya fejlődésére az időjárás az ország legnagyobb részében igen kedvező hatással volt. A levézet sűrű, erőteljes és egészséges. A gumófejlődés, kevés kivételtől eltekintve, igen jó. Szépen virágzik és részben már elvirágzott. Töltögetése sok helyütt már befejeztetett. Számos helyről jelentik a peronospora és Fitoftora infestán fellépését és elvéve gyűrűs betegségről is panaszkodnak. Az ország legnagyobb részében ez idő szerint jó termés remélhető.

(Cukorrépa.)

A cukorrépa vetések túlnyomó részében igen szépen és jól fejlődtek. A levézet szép sűrű és üde zöld színű. Harmadik kapálása részben még folyamatban van, részben már befejeztetett. Itt-ott megkéstök a megmunkálásával. A bagolyféle álcája helyenként tetemesebb károkat okozott. A penész- és levéltetőkárók csak kisebb mérvűek. Ez idő szerint általában jó termés remélhető.

Egyéb termények. A takarmányrépa a réa igen kedvező időjárás következtében az ország majdnem minden részében erőteljesen és igen szépen fejlődött.

A **kerti vetemények** országszerte igen jól, helyenként buján fejlődnek. Elvéve a sok eső következtében a vetemények elgazosodtak. Szórványosan jelentéktelenebb levélpénész, valamint egy-két helyen kő okozta károkról is jelentenek.

A **bab** az ország legnagyobb részében igen jól fejlődik, már mindenütt elvirágzott és nagy husos hüvelyeket hozott. Elvéve a nedvességtől sárgul, továbbá levélpénész, ragya, rozsdá és jégkárokat jelentettek.

Az **egyéb hüvelyesek** is általában igen jól fejlődnek. A borsó, lenese és lóbab igen szép, nagy és erőteljes hüvelyeket hozott, dacára annak, hogy az eső sok virágját levverte. Aránylag leggyengébb fejlődést a magbüköny mutat, mely részben csak most virágzik.

A **káposztalapánák** a kedvező időjárás következtében az elvéve előfordult hernyókároktól eltekintve, igen szépen,

erőteljesen fejlődtek. A korai ültetés már borul és igen jó termést ígér.

A **kömélő** a Duna-Tisza között és a Duna jobb partján nagyjából egészségesen fejlődik és szép tobozokat mutat. A királyhágóntúli vármegyékben erőteljes indákat hajtott. Szárazabb és melegebb időjárás esetén jó termést ígér.

A **mesterséges takarmányok** közül a lóhere második kaszálása legnagyobb részben már befejeztetett. Az első kaszálásnál nagyobb hozamot adott ugyan, de betakarítása és szárítása sok gondot okozott és a lekaszált lóhere nagy része rendetlenül, minnek következtében minőségre nézve silányabb. A lucerna második kaszálása befejeztetett nyert és az első kaszálásnál jobb hozamot adott. A csapadékos időjárás következtében ismét szépen bokrosodik és erőteljes növésnek indult. A bükköny általában elég tömeges és jó minőségű hozamot adott. Néhol az esős időjárás következtében kaszálása és betakarítása okozott nehézséget, ezért minőségében sokat veszített.

A **rétek kaszálása** és a széna betakarítása az ország sík fekvésű részein kedvező körülmények között és kielégítő hozammal befejeztetett.

A **legelő** a kedvező időjárás következtében ismét felujultak és üde zöldek. A kihajtott jószágnak megfelelő táplálékot nyújtanak.

A gyümölcsfák közül a **barack** és **mandula** jó termést ad. **Cseresznye** és **meggy** terméshozama szintén kielégítő volt. **Szilvából** az ország legtöbb vidékén bő hozam remélhető. A **díó** és **mogyoró** termésében mutatkozik a fagykároknak némi kedvezőtlen hatása, ettől eltekintve elég jó hozam remélhető. **Alma** és **körte**, ahol időközben jégverés nem érte, mennyiségre és minőségre nézve jó közepes termést ígér. A **dinnye** a legutóbbi időben fejlődésnek indult, de különösen minőség szempontjából meleg időt kíván.

A gyümölcstermés kilátások ezek szerint általában véve kielégítőek, vagyis alaptalanok voltak azok az aggodalmak, melyeknek a tavaszi fagyok után a gyümölcstermelők kifejezést adtak.

(Szőlő.)

Budapesti kerület. A folytonos eső és változó időjárás következtében a peronospora erősen terjedt még ott is, ahol a védekezést rendszeresen teljesítik. A szőlőket ért fagy és egyes helyeken a jég által okozott kár, valamint a szőlómoly nagymérvű pusztítása miatt közepesen aluli termésre van kilátás.

Bihar-örségi kerület. A peronospora általánosságban fellépett, de lényeges kárt még nem okozott. Ez idő szerint közepesen aluli termés várható. — **Ménési kerület.** A szőlómoly és a fűrtperonospora a mutatkozott termés felét megsemmisítette. Közepesen aluli termés várható. — **Fehértemplomi kerület.** Folytonos esőzés és hűvös időjárás következtében a szőlőbogyók nagyon visszamaradtak. A terméskilátások csak gyenge, közepesnek mondhatók. — **Nagynyéki kerület.** A sok eső miatt a kapálással megkésték a szőlősgazdák. Ugy a fűrt, mint a levélpéronospora szórványosan mutatkozik. Gyenge termés várható. — **Dicsőszentmártoni ke-**

kerület. Általában gyenge, közepes termés várható. — **Marosvásárhelyi kerület.** A peronospora mindenütt fellépett, valamint a szőlómoly is. Közepes termésre van kilátás.

Ló- és egyéb állatvédelem.

E tárgyban figyelemreméltó fejtegetés foglaltatik a rajnai és westfaliai állatvédő egyesület hivatalos lapjában.

A magát meg nem nevező író, aki e tárgyban évtizedekre terjedő gyakorlattal bír s a terüvontató lovak ismerésében speciálista, előre bocsátja, hogy az utóbbi években sok történt a ló védelmezésének a terén, de távolról se elég. Az emberek nagyrésze — odaszámítva a művelteket is — még ma sincs eléggé tisztában az állatvédelem szüksége felett s minduntalan hallani lehet az ilyen tájékozatlanoktól, hogy: »az állatvédelmi törekvések tülhajtottak«. A tájékozottak, mert képesek megítélni, igen jól tudják és hangoztatják, hogy mit és mennyit szenvednek az állatok maig is az emberek oktalansága, nyersesége folytán.

A tájékozatlan laikusok természetesen nem képesek kellő fogalmat alkotni pl. a ló kezelésének, gondozásának, munkáltatásának mibenléte felől, de annyit mégis elvárhalna az ember tőlük, hogy belássák az állatvédelemnek értékes viszonyát egyéb etikai törekvésekhez, elvárhalná, hogy rokonszenvvel fogadják e törekvéseket, amelyek az állatok sanyargatása ellen irányulnak s ebben se hagyják el az emberi erkölcs számba menő részvét, szánalom, jóindulat, segítségre kész érzés és cselekedet erényeit.

De nem is lehet valaki annyira laikus, hogy megközelítő itéletet ne alkothatna afelől, hogy a látott esetben fennforog-e állatkinzás vagy nem? Igaz, hogy sokszor keservesen kinődik pl. a ló anélkül, hogy látnók, hogy az ember tényleg agyba-főbe veri, korbácsolja, szurkálja, rugdossa. — Ilyen eset pl. a tülterhelés, amit laikus megérteni nem igen tud; ilyen egy nem látható feltörés, pl. az éles zablától az állcsonton, nyelven; kisebesedés a szügyen, maron, hátán, nyakon, amit az azon fekvő rossz szerszám idézett fel és tesz láthatlanná.

Van törvény (ez hazánkban is meg van — *Szerk.*), amely a *nyilvános és botrányos állatkinzást* elég szigorúan üldözi: olyan is van, amely a vagyronrongálásért sújtja a kihágót; ám a nyers felkületű alkalmazott lókinzó kocsisok ezreit rongálják meg a lovaknak anélkül, hogy gazdájuk vagyronrongálásért felelősségre vonják őket és pedig a legtöbbszőr azért, mert érzik, hogy a saját vagyronrongálásában botorulnak ők maguk is ludasok aként, hogy a szerszámok jó karban tartását elmulasztják, a tülterhelésnek pedig rendszerint maguk s nem alkalmazottaik a felidézői, mert hiszen ők rendelik el, hogy pl. ezer léglát rakjanak (1000 kg. terület) két közepes vagy éppen gyenge ló járművére s forduljanak meg annyiszor (minél többször), a hányszor csak lehet! Ezenközben ugyszólván sohase vetnek ügyet az éppen adott viszonyok nehé-

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható: Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kélzók és finom angol és francia zsebkendők. Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok. Fiu és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

utódai

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagyraktára
KOLOZSVÁRTT, Deák Ferenc-utca 3. sz.

Telefonszám 567.

Mátrác, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található. — Minden fajtaú és nagyságu szalon, ebédő és futószőnyeg, gyapju és csipkefüggönyök.

Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedüli főraktára.

ségeire se. Szóval ilyen s ezekhez hasonló könnyelműségek, tájékozatlanságok, tudatlanságok, meggondolatlanságok forogván fenn, a ló kihalásának felmerülnek önként s illetőleg felidéztenek a tulajdonosok s kocsisok által minduntalan.

Amíg a ló egész szervezetének, tehetőségének ismerésében gazda és kocsis holt laikus; amíg lelkiülete odáig nem csiszolódott, hogy az élő, érző lovat és más hasznos állatot ne úgy kezelje és használja, ahogy még az érzékellen gőz, vagy egyéb gépet se tanácsos: addig eredményezhet ugyan valamit a törvény szigora, de a lókinzások kivánatos mértékben kevesbedni nem fognak.

Mert hiszen látjuk, hogy értelmes, jóra való lótulajdonos és kocsis kezén a ló lehet, hogy erősen labba kell vessé erőt a munkában, mert hiszen azért van az az állat, hogy eként hasznos szolgálatot tegyen, de anélkül, hogy idő előtt hitványul, ereje tulfeszítése, megsanyargatása, sőt éppen elkinzása következtében hasznosításra képtelenné válnék.

De nem csak a kulinaris érdek, hanem az emberi lelkiületnek embérséges nivón maradása is megköveteli, hogy a sanyargatások, kinzások kerüljenek. — Hova jutna a társadalom, ha a részvétlenség, a kegyetlenség csak az állatokkal szemben is ezután még fokozódnék. A rosszakarat, kegyetlenség az állatokkal szemben könnyen elvezeti az embert az embertársaival szemben megnyilvánuló atrocitásokhoz is.

Találón hangsúlyozta hát a magát meg nem nevező író, hogy: »Ha az embert oda neveljük, hogy a magukkal jótételetlen hasznos házi állatok szenvedéseit is megismerje és törekedjék a szenvedések enyhítésére, ennek kétségtelenül meg lesz az a hatása, hogy általában részvétérzést kelt embertársai bujai, bajai iránt is. Avagy nem volnának érdemesek a védelemre éppen azok az állatok, amelyek az emberiség szolgálatára javára születtek, abban élnek és halnak meg?

*

Hát ime, jó uton járnak azok, akik már a gyermeknevelésbe beviszik az állatvédelmi ismereteket s akik kocsisiskolák felállításával is hatni törekednek.

Monostori Károly.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Felhívás gazdatársainkhoz és gazdatiszti karunkhoz.

A volt erdélyrészi gazdatiszti egyesület egyik néhai buzgó alapítójának özvegye két kiskoru árva gyermekkel maradt el évekel ezelőtt teljesen vagyontalanul.

Az özvegy, nehéz munkával tartotta fenn magát és nevelte, taníttatta gyermekeit, a míg egészsége volt. Most azonban, immár közel két év óta beteg és munkaképtelen. Jelenleg tanuló gyermekeivel együtt, kik közül egyik már rövid idő múlva keresetképes lenne — ugyszólva: az utcán van.

Ilyen állapotában szerkesztőségünkhez fordult támogatásért. Pár száz korona elég volna ahhoz, hogy a kis árva gazdatiszti család újra lábra álljon.

Hozzátok fordulunk nemesszivű gazdatársak és gazdatiszt kartársak, adjátok ösz-

sze ezt a csekély összeget kisebb adományokkal és megnyitjuk az adakozást szerkesztőségünk részéről 30 koronával.

Jószívű adományokat elfogad, »S. L.-né részére« jelzéssel, nyilvánosan nyugtáz és kézhez juttatásáról az E. G. E. elnöksége előtt elszámol:

az Erdélyi Gazda szerkesztősége.

Eddig beérkezett adományok:

Elekes Árpád intéző, Harasztos 10 K.
L. F. — — — — — 50 K.
Dr. Nagy Endre Dész — — — 2 K.

Együtt: 62 K.

amely összeget rendeltetési helyére juttattuk.

— **Kitüntetés.** A király, a személye körüli miniszter előterjesztésére, *Knoblauch* Sándornak, a Hofherr—Srantz és Clayton—Shuttleworth részvénytársaság budapesti cég igazgatójának a kereskedelem terén szerzett érdemei elismerésül a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta. A kitüntetett igazgató 1866. óta áll a Clayton—Shuttleworth cég szolgálatában.

— **Gazdaköri szántásverseny Mákófalván.** Folyó hó 5-én Mákófalván rendezett az E. G. E. kolozsvármegyei szakosztálya gazdaköri szántásversenyt.

A szakosztály képviselőiben dr. Cséner Lajos szakosztályi előadó és Wolszky Győző gazdasági tanár jelentek meg.

A versenyben 21 kisgazda vett részt. A bíráló bizottság, melynek tagjai Wolszky Győző tanár elnökléte mellett Székely János ref. lelkész és Ujfalvy István kolozsvári állami elemi iskolai igazgatótanító voltak a bírálat megejtése után a vetkőző jutalmakat osztotta ki:

I. Kálmán Ferenc eketestet. II. Kovács Pisti Ferkó szénavágót. III. Bakos Sándri István viharlámpt. IV. Kovács Fenyő János viharlámpt. kapott.

Ezenkívül Bot Jánoska György, Vér Mánú János, Ambrus Gáspár, Kovács István Midas és Kovács Buna János 1—1 kaszát, Bakos Sándri György és Bakos Sándri Ferenc 1—1 villát, Kocsis György, Bot Pete István, ifj. Bakos Sándri István, Albert János és Bot Jánoska 1—1 marhaláncot kaptak.

A jutalmak kiosztása után Wolszky Győző tanár ismertette a szántásversenyek célját s rámutatván a Sack-rendszerű ekék alkalmazásának gyakorlati jelentőségére, Sack-rendszerű ekék beszerzésére hívta fel a szép számban megjelent gazdaközönséget.

Végül Székely János ref. lelkész, gazdaköri elnök köszönte meg, hogy az E. G. E. kolozsmegyei szakosztálya szántásversenyt rendezett Mákófalván.

— **Értesítés.** Értesítetnek azon kerttulajdonosok, akik az ősz folyamán gyümölcsoltványokat vagy diszcserejéket óhajtának a gazdasági akadémia kertészetéből beszerezni, hogy ebbeli szándékukat — lehetőleg a fajta és mennyiség megjelölésével — folyó hó 30-ig a gazdasági akadémia igazgatóságánál annyival inkább is jelentsék be, mert előjegyzés nélkül oltványok nem adnak ki.

— **Pályázat az egyházi kötött birtokok kérdéséről.** A Szociálpolitikai Szemle pályázatot hirdet oly népszerűen megírt tudományos munkára, mely az egyházi kötött birtokok szerepét és hatását Magyarországon közgazdasági, szociális, po-

litikai és művelődési szempontból tárgyalja és megjelöli a kérdés gyakorlati megoldásának útját. A pályadíj 1000 korona. A pályamunka legfeljebb három-négy iv terjedelmű lehet. A pályamunkákat, a melyeknek beküldési halárideje 1914 december 31-ike, a Szociálpolitikai Szemle címére (Budapest, Váci-ut 4.) kell küldeni.

A Dr. Borovszky-féle szagozott

BOROLIN

a világ legjobb és leghatásosabb házi-szere. A Borolin a fájdalmakat azonnal megszünteti.

Megrendelhető a Borolingyárban
Budapest, II., Margitrapart 45. sz.
Próbaüveg 50 fillér.

2762

— **Pirostarkamarha díjazás Magyar-gyerőmonostoron.** A bánffyhungyadi járás legfelsőbb magyar községében Magyar-gyerőmonostoron a gazdakör pirostarka szarvas- (tenyész) marhadíjazást rendezett a kolozsvári miniszteri kirendeltség támogatásával. A cél az volt: hogy mennyire fejlődött ennek a havasalyi vidéknek a szarvasmarha tenyésztése a *pinzgau* bikák befolyása révén és indokolt-e most már a *szimentháli* bikák alkalmazása? A kisgazdák elég szép számmal mutatták be állataikat, úgy, hogy 10 drb. pirostarka tehenet és ugyanannyi üszőt lehetett díjazni. Az első díjat Bogdán István tehene, illetve Baróti András üszője nyerte. A bírálatot br. Huszár Pál gazd. felügyelő vezette, a jól sikerült helyi díjazás pedig Róth Miklós ev. ref. lelkész, gazdaköri elnök érdeme.

— **Gabonapiaci szemle.** A »Köztelek« írja: Az aratási munkálatok folyamatban vannak, azonban sajnos, az eredmények nem megfelelőek. Az egész Bácskában, az Alföld nagy részén s Torontálban gyengék és ritkák a vetések. Nem javíthatott már a helyzeten az utóbbi napok meleg száraz időjárása sem, sőt sok helyen a hirtelen jött nagy hőség a szemek szorulását idézte elő. De nemcsak az Alföld s a Délvidék, hanem Pozsony, Nyitra vármegyék termése is oly silány, hogy 15—20 évre visszamenőleg nem emlékeznek ilyen kedvezőtlen eredményekre. A tőzsdén várják a földművelésügyi miniszter legközelebbi számszerű terméskimutatását, melynek a jelen viszonyok között fokozottabb jelentősége van. A kenyérmagvak gyenge terméseredményével szemben elég jól áll a tengeri, mely szépen fejlődik és jó reményekre jogosít, ha csak a további fejlődés stádiumában kedvezőtlen időjárási viszonyok nem fogják befolyásolni az eredményt. Az árpa- és zabtermés közepesnek ígérkezik. Im-már kétségtelenül megállapítható, hogy a gyenge buza- és rozstermés folytán feltétlenül nagyobb behozatalra fogunk szorulni az idén, mert az osztrák tartományok várható terméseredménye is alig fogja megütni a tavalyi hozamot. Ez a körülmény döntő befolyású kell, hogy legyen az árak alakulására s ha ideig-óráig

Hofherr—Schantz és Clayton—Shuttleworth Részvénytársaság gépgyár

3023 Erdélyrészi képviselője, állandó nagy raktára

Babos és Társai vasnagykereskedésében Kolozsvárt, Deák Ferenc-utca 21.

csökkenő irányzat is jut érvényre, a gyenge eredmény folytán nem maradhatnak el a magasabb árjegyzések. — *Sávoly* Ferencnek a Köztelek mezőgazdasági meteorológusának jelentése szerint az elmúlt hét időjárása csak részben teljesítette a hozzáfűzött várakozást, mely mérsékelt melegre és mérsékelt esőre szólt. A hőmérséklet ugyan tényleg nem volt nagy, heti középértékkel általánosan el sem érte a rendes heti átlagot és nem volt a hétnek egyetlen napja sem, melynek melege elérte volna az aratáskor megszokott kánikulai türethetlenséget. A meleg tehát valóban mérsékelt volt és megfelelt annak a kívánalomnak, amelyet a gazda a mag beérése irányában mostan vár az időjárástól. Sajnos, a másik várakozás, az aratás akadálytalan lefolyását biztosító száraz jellegű idő alig teljesült. A szélső nyugati és keleti végeken járt a legtöbb eső. Tetézi a bajt, hogy a mai barométerhelyzet szerint a közel jövő nem kecsegtet olyan időjárással, aminőt az aratás háborítlan lefolyása kívánna. A légsulynak mai eloszlása Európa felett semmi jelét sem árulja el annak, hogy mostanában huzamosan száraz és forró idő akarna bekövetkezni.

— **Magyar gyümölcs Svájcban.** A kereskedelmi múzeum zürichi levelezője jelenti, hogy jó összeköttetésekkel rendelkezik és így megfelelő árak és feltételek mellett a magyar gyümölcsöt biztos sikerrel tudná Svájcban bevezetni. Svájcban a gyakori esőzések és a hideg következtében az ideai gyümölcstermés rosszul ütött ki.

— **A gazdasági géptulajdonos felelősége.** Fölmerült esetből kifolyóan elvi határozatban mondotta ki a Curia, hogy a gazdasági üzemből a gépek mellett alkalmazott egyéneket ért balesetek miatt a géptulajdonost az üzem veszélyességein alapuló objektív felelősség nem terheli, hanem a gazdasági üzemből a géptulajdonos csak annyiban tartozik a biztosítási kötelezettségen túlmenően magánjogi kártérítési felelősséggel, amennyiben mulasztás vagy gondatlanság állapítható meg terhére.

— **Ragadás állatbetegségek.** A földmivelésügyi miniszteriumhoz érkezett jelentések szerint emelkedett a múlt hét folyamán a lépfenével fertőzött községek száma 175-ről 188-ra, a takonykórral fertőzötteké 38-ról 41-re, a száj- és körömfájással fertőzötteké 767-ről 946-ra (6037 udvar), a juhhimlővel fertőzötteké 9-ről 12-re, a bivalyvízzel fertőzötteké 7-ről 8-ra, a sertésorbáncal fertőzötteké 266-ról 280-ra és a sertésvészellel fertőzötteké

766-ról 815-re. Csökkent az ivarszervi hólyagos kiütéssel fertőzött községek száma 38-ról 37-re és a rühkórral fertőzötteké 307-ről 272-re.

— **Tenyésztési igazolványok kiállítása.** A földmivelésügyi miniszter elrendelte, hogy az ezentúl kiszolgáltatandó tenyésztési igazolványokba az igazolvány birtokosának gazdálkodási helyét, azaz birtokát, avagy bérletét is vegyék föl. Ezen adatok nélkül az igazolvány állami tenyészlovak vásárlására nem jogosít.

— **A kecskeméti gyümölcspiacról.** A kecskeméti gyümölcspiacon a kereslet és kínálat élénk. A gyümölcsöt ugyiszólván mind külföldre szállítják és sok külföldi kereskedő van Kecskeméten. Hivatalos jelentés szerint az árak kilógrammonként fillérekben a következők: Cseresznye befőzni való 34—60; meggy közönséges 16—18, befőzni való 50—54; kajszin barack I. rendű 18—24, II. rendű 6—9; vajoling 34—40, tüköralma I. rendű 36—42, II. rendű 20—24; szilva bönabéni 16—20, Dr. szilva 40—44. Zöldbab 12—14; uborka savanyítani való 160—180, uborka salátának 300—420.

— **A saját nevelésű sertés husának árusítása.** Felmerült esetből kifolyóan elvi határozatban mondotta ki a kereskedelmi miniszter, hogy a saját nevelésű sertéseknek házi fogyasztás körében fel nem használható részeinek árusítása a hentesipar önálló üzésének nem tekinthető.

— **Tenyészkanca árverés Késbénen.** A kisbéri állami ménesből több kiselejtezt, de tenyésztésre alkalmas kanca került július 24-én árverés alá. A már megvett lovak 24 óra alatt okvetlenül átveendőek. Az árverés részletesebb feltételeit a kisbéri ménesparancsnokságnál lehet megtudni.

**A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ
TOKAJI LÁSZLÓ**

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA

**Zsákot,
Zsineget,**

ponyvát, szőlőkötöző fonalat vásároljon a 32 év óta legmegbízhatóbbnak elismert **PISCHER**-féle zsák- és ponyvagárban Budapest, V., Nádor-utca 31-33. szám.
Kévekötelek, PONYVAKÖLCSÖNZŐ-intézet. Kérjen ajánlatot!

**A MAGYAR
JELZÁLOG HITELBANK**

KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE

(Jokai-u. 2. sz. I. emelet.)

FÖLDBIRTOKRA

és a nagyobb városokban fekvő

H A Z A K R A

15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel

LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET NYUJT.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET bizalmi férfiai adnak véleményyt.

A KÉPVISELŐSÉG ELFOGAD

TAKARÉK-BETÉTEKET

és előnyösen kamatoztat.

Telefonszám 27.

2001

**Homlokzatok és belsőhelyiségek
meszelésére**

a legjobb és a legtökéletesebb

Kimerítő ajánlatot és mintát szívesen küld:
LUTZ EDE és TÁRSA festékgyára
BUDAPEST, VII., ker., Örnagy-u. 4.

A KOLOZSVARI

TAKARÉKPÉNZTÁR és HITELBANK Részvénytársaság

Kolozsvár, Mátyás király-tér 23. szám.

Erdély legnagyobb saját tőkével rendelkező magyar pénztézet.

Alaptőkéje 2.000.000 korona teljesen befizetve.

Egyéb alapjal 1.302692 korona 10 fillér.

Igazgatóság és központi irodák: Mátyás király-tér 23. sz. alatt az emeleten.

Váltóüzlete: Ugyanott.

Áruraktárai: A pályaudvar mellett Baross-tér 3. szám.

2004

Zálogházai: Király-utca 3. szám alatt.

Betétek elhelyezése takarékpénztári könyvecskére vagy folyószámlára előnyös kamatozás mellett eszközölhetők. A betéteket az intézet felmondás nélkül fizeti vissza. Leszámítol váltókat, bel- és külföldi utalványokat, járadékokat, kisorsolt értékpapírokat és egyéb értékeket.

Folyósít törlesztéses kölcsönöket 10—50 évig terjedő időre, már meglévő kölcsönöket előnyösen konvertál. Vesz és elad értékpapírokat és idegen pénzeket vagy azok vételét és eladását közvetíti. Sorsjegyek részletiv ellenében is beszerezhetők.

Előleget nyújt értékpapírokra folyószámlán vagy meghatározott lejáratl. Díjmentesen bevált szelvényeket és átvesz megőrzés végett értékpapírokat, betéti könyvecskéket és egyéb értékeket nyitott letétként: esetleg lezárt és lepecsételt csomagban is.

Utalványokat, hitelleveket állít ki bármely külföldi piacra.

Árukra előleget ad, ha azok áruraktáráiba be vannak tárolva.

Áruraktáráiba áruk betárolását, kezelését és eladását elváltaja előnyös feltételek mellett és azokat szakszerűen kezelteti.

Haszonbérbe kiadó

Magyarkályán községben Apahida állomástól 8 kilométerre, országút mellett fekvő 367 hold szántó, 284 hold rét és 190 hold legelőből álló

tagosított birtok,

a hozzátartozó gazdasági épületekkel együtt, 1915. évi április 24-től. Értekezhetni: **Zeyk József** tulajdonossal, Kolozsvár, Unió-utca 3-ik szám, „Hungária Biztosító” vagy dr. Nagy Zoltán ügyvédnél Szentegyház-utca 3.

Minden várakozásnak megfelel
a szabadalmazott
„EXCELSIOR“
benzinüzemű motorekénk

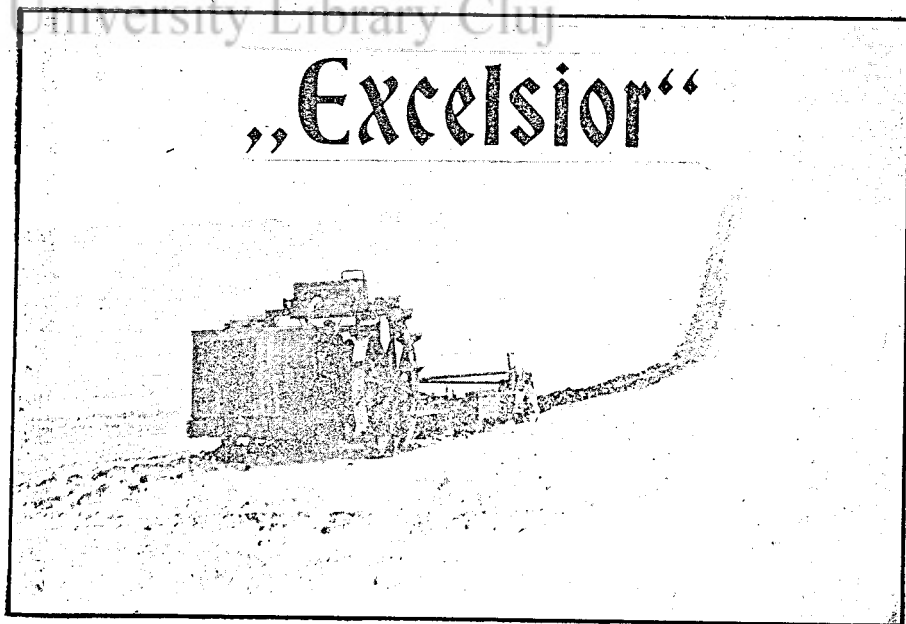
2 méter munkaszélességű, 6 eke-
testtel, három különböző gyorsaságra és hátramenetre berendezve.

A körülbelül 80 lóerejű motor munkateljesítménye a legnehezebb talajviszonyoknál is a leggazdaságosabb!

Tökéletessége a szerkezeti egyszerűségében, könnyű kezelhetőségében és jó anyagában rejlik.

Feltűnő nagy munkateljesítmény! :-: Tetszésszerű mélyjáratra (6"—12") szántásközben is beállítható.

Benzinfogyasztása kevés

Teljes szavatosság! Kedvező feltételek! Olcsó beszerzési ár!

Bővebb felvilágosítással szolgál:

Bächer Rudolf — Melichar Ferenc

Magyarországi vezérképviselő: **Szücs Zsigmond**

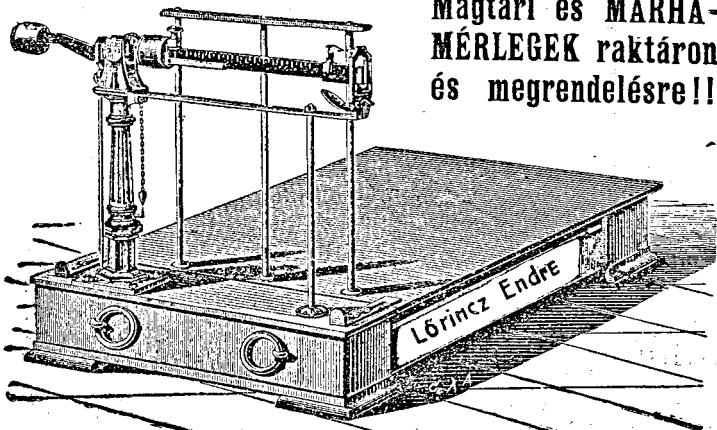
BUDAPEST, VI. kerület, Teréz-körút 26. szám.

PETREUS L. UTÓDA LŐRINCZ

KITÜNTETETT OKLEVELES MÉRLEGKÉSZÍTŐ, ÉPÜLET- ÉS MŰ-
LAKATOS, VAS- ÉS RÉZBUTORGYÁRTÓ.

KOLOZSVÁR,
HOSSZU-UTCA 26. SZ.

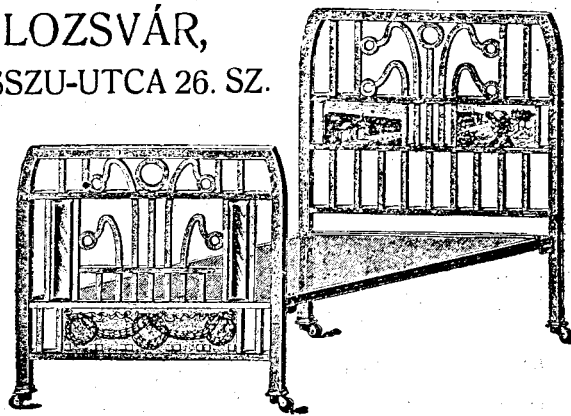
3111

Magtári és MARHAMÉRLEGEK raktáron és megrendelésre!!

ELVÁLLAL:

Vas és fémből előállítható szakmájába vágó minden munkát. Kórházak, szállodák, gazdaságok, istállók, tehenészetek stb. fa, vagy fémbutorral való berendezését. Folyósó, lépcső és sirrácok készítését. Gazdasági és kerti kerítéseket Kerti butorokat és sátrakat. Réz- és vaságyakat és butorokat, stb.

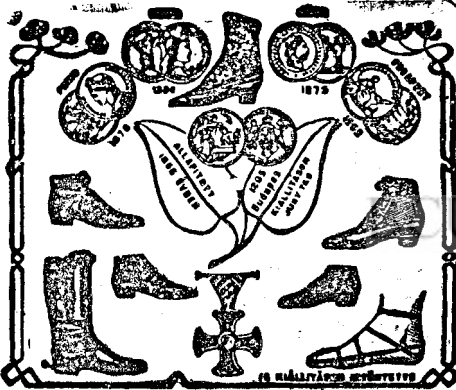
Költségtételeket és rajzokat kívánataira díjtalanul ad. Pontos időre szállítás! Szolid és versenyképes árak! Szakszerű tökéletes munka!

MAGTÁRI ÉS MARHAMÉRLEGEI MINDEN MÁSNÁL JOBBAK ÉS OLCSÓBBAK!

MATUTSEK JÓZSEF

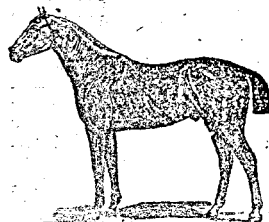
KOLOZSVÁR, SZENTEGYHÁZ-UTCZA 3. SZ.

Fölvívja a n. é. közönség figyelmét előnyösen ismert, elsőrangu műhelyében a legjobb anyagból és legújabb divatszerint készült közkezdveltségű **férfi és női cipőraktárára**

2019

Megrendelés után készít amerikai és francia, vagy bármily etsy szerinti faconu cipőket, legkényesebb igényeknek is megfelelő kivitelben. — Vidéki megrendelések pontosan és gyors kivitelben mérték után, de legbiztosabban egy használt, lábra találó cipő beküldésével eszközöltetnek. — Kiváló isztelettel: Matutsek József.

3122

Eladó egy pár jó hámos, jól járó **kocsi ló,**

választani lehet egyik pár 158 cmeter magas, négy évesek; a másik pár 152 cmeter magas, öt évesek

Kimpel Flóris birtokosnál Torda, Tordaaranyos m.

Erdélyi Gazda Társaság

Kolozsvár, Attila-utca 10. szám. — Telefonszám 158.

Megbízásból eladásra ajánl:

Földbirtokokat:

	Megyében:
1.	900 kath. hold területű Kolozs
2.	476 " " " Szatmár
3.	43 " " " Kolozs
4.	6000 " " " Arad
5.	640 " " " Nagyküklő
6.	600 " " " Tordaanyos
7.	900 " " " Szatmár
8.	1600 " " " Tordaaranyos
9.	70 " " " Szolnokdoboka
10.	350 " " " Szolnokdoboka
11.	100 " " " Kolozs
12.	23 " " " Hunyad
13.	100 " " " Marostorda

Erdőbirtokokat:

1.	Erdélyben	10000	kath. hold	területű	erdőt
2.	"	800	"	"	"
3.	"	750	"	"	"

Bérbead:

2600	holdat	Kolozs	megyében
1800	"	Kolozs	megyében
1027	"	Szolnok-Doboka	megyében
446	"	Kolozs	megyében
600	"	Kisküküllő	megyében és
130	"	Udvarhely	megyében.

Állatokat u. m.:

Több száz havasi mételemmentes racka anyajuhot!
Lovak.

Fejős berni — simmenthali tehenek.

Sertések: Jorkshyreai és berkshyreai tájfajták st

Mezőgazdasági gépeket és eszközöket u. m.:

Cséplőgép garniturák, a M. Á. V. Gépgyár világhírű gyártmányai.

Trieurök,

Nyersolajmotorok,

Darálók,

Örlőmalmok,

Ekék,

Önítató berendezések és alkatrészek.

Őszi vetőmagvak!

Zsákok, ponyvák!

Mütrágyák. Mérlegek.

3098

**Zsákok, ponyvák,
Olajok és zsirok**

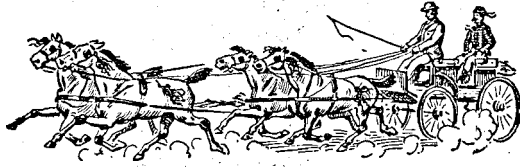
Minden más forrásnál
olcsóbban és jobb
minőségben megren-
delhetők az:

Erdélyi Gazda Társaság-
nál Kolozsvárt, Attila-utca 10. sz.
3119 I.

KWIZDA FERENCZ IÁNOS az osztrák-magyar cs. és kir., a román királyi és bolgár királyi udvaroknak állatgyógyászati cikkekben való szállítója, kerületi gyógyszerész Korneuburghan Wien mellett.

KWIZDA-féle Restitutions-fluid

mosóvíz lovak számára. Szóvédjegy, -címke és csomagolás védve.
Ára: Egy üveg 2 korona 80 fillér. 3118 I.

Hatvan év óta van használatban az udvari, valamint versenyistállóban is lovak izmainak erősítésére, fárasztó menetek előtt és után, ficamodásoknál, és az izmok merevedésénél stb. Lovat a trainingben bámulatos eredmények felmutatására képesíti.

KWIZDA-féle Restitutions-fluid

valódi csak a mellékelt védjegygyel.

Szuperfoszfátot
és minden egyéb mü-
trágyaféléket ajánl a
2769
**Mütrágyát
Értékesítő
Szövetkezet**
Budapest, V. kerület,
Fürdő-utca 8-ik szám.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Alakult 1900-ban. Alakult 1900-ban.

Vezérképviselő: Kolozsvár, Deák Ferencz-u. 35.

Biztosításokat elfogad tűz és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére a legkülönbözőbb módozatok szerint, előnyös feltételek mellett.

Az üzleteredményben a biztosított tagok díjaranyukban részesülnek.

A lefolyt 12 év alatt a tagok hétszer részesültek az üzletfeleslegből, közgyűlési határozat értelmében díjvisszatérítésben.

Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül az igazgatósághoz, vagy az ország minden egyes helyén működő képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

Alapítványok kormány hozzájárulásával	2,527.980.—	K
Tartalékok	3,357.603.—	„
Biztosított tagjainak fennállása óta fizetett tűzkárokból	10,740.000.—	„
jégkárokból	5,042.000.—	„
Biztosított érték tűzben 1912. évben	860.000.000.—	„
jégben 1912. évben	63.000.000.—	„
Életbizt. állománya	15,240.080.—	„
A Gazdák Biztosító Szövetkezete társintézménye a		

GONDVISELÉS. Országos Központi Segélyező Társulat

utján 100 koronától 1000 koronáig terjedő temetési segélybiztosítások, valamint havi befizetések ellenében 1000 koronáig terjedhet, leánykiházasítási (önálló itási) segélybiztosítások eszközöltek. Legelőnyösebb népbiztosítás. E társulat kebelében minden községben önálló helyi-csoportok szervezhetők jótékony célú működéssel. Tájékoztatót készséggel küld bárkinek is a Társulat igazgatósága, Budapest, IX. Erkel-utca 20. sz. 2008

A LEGNAGYOBB ÁLLAMI ÉS ELSŐ DIJAKKAL KITÜNTETVE

Bogyay Gyula tájkertészete

tájkertész és kertépítő

BUDAPEST

Telefon 25-33. Kerttechnikai iroda: Telefon 25-33

2278

VII., Gizella-ut 15.

(Lakás: Stefáni-ut 1. szám.)

Az erdélyi róm. kath. státus tanulmányi alapja kolozsmonostori uradalmának gondnoksága Kolozsvárt.

Szám: 505—1914.

Haszonbéri hirdetmény.

Az erdélyi róm. kath. státus kolozsmonostori uradalomhoz tartozó, Kolozsmegyében Kisbács község határában levő 219. kat. hold 1489 □-öl mezőgazdasági tagosított földbirtok, a hozzátartozó lak- és gazdasági épületekkel, lisztelő malommal, 1915. évi március hó 1-től kezdődőleg 10 azaz tíz évre, vagyis 1925. évi február hó 28-ig haszonbérbe adatik.

Évi bérül alapul vétetik 6000, azaz hatezer korona.

Az írásbeli ajánlatok folyó évi július hó 28. napjának délelőtti 10 órájáig a megígért haszonbéri összeg 10%-ának megfelelő óvadékképes értékpapirokban bánatpénzül leendő csatolás mellett, határozottan kifejezve azt, hogy ajánlattevő a versenytárgyalási és haszonbéri feltételeket ismeri és elfogadja, az uradalmi gondnoksághoz Kolozsvárt VI. kerület Monostori-ut 132. szám alatt nyújtandók be.

Az erdők között levő tisztások — kaszálók — ugyanekkor katasztrális holdanként 15 korona egységi ár alapulvétele mellett bérbe vehetők, az uradalmi erdőtanácsos által megállapítandó területtel.

A haszonbéri és versenytárgyalási feltételek az uradalmi irodában a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők és lemásolhatók.

Kolozsvárt, 1914. évi július hó 14-én.

Uradalmi gondnokság.

3123

Szám: 1809—1914.

Pályázati hirdetmény.

A tordai „Szabó József“-féle kisebb magyar gazdasági iskolába való felvételre ezennel pályázat hirdettetik.

Az iskola célja az erdélyi részeken az ottani viszonyoknak megfelelő helyes gazdálkodás ismertetését terjesztetni, kisgazdákat saját birtokukon való önálló gazdálkodásra megtanítani, továbbá az ottani nagyobb gazdaságok számára megbízható s kellő gyakorlattal bíró előmunkásokat, beresgazdákat, tehénes számadókat stb. kiképezni.

A tanfolyam tartama két év.

Ez iskolába az 1914—15-ik tanévre 12 ingyenes növendék fog felvételt. Az ingyenes növendékek az iskolában teljes ellátást élveznek és kifejtett szorgalmukhoz képest havi 6—10 korona ruházati segélyben részesülnek.

A felvételi feltételek és egyuttal a felvételi kérvényhez csatolandó okmányok a következők:

a) Születési bizonyítvány, mely igazolja, hogy a felveendő 17. életévét betöltötte. Katonai szolgálat teljesítését tanúsító igazolvány a felvételnél előnyben részesít.

b) Orvosi bizonyítvány, mely az ép, erős, gazdasági munkára alkalmas testalkatot igazolja és a himlő elleni sikeres újraoltást bizonyítja.

c) Elemi iskolai bizonyítvány annak igazolására, hogy a belépni óhajtó jól tud írni, olvasni s a négy alapművellettel számolni. Gazdasági ismétlő iskolát végzett egyének a felvételnél előnyben részesülnek;

d) Írásbeli nyilatkozat a belépni óhajtó szüleitől, esetleg annak gyámjától, melyben azok arra kötelezik magukat, hogy a tanfolyam tartama alatt a növendékeket az iskola kötelékéből nem veszik ki.

e) Hatósági erkölcsi bizonyítvány.

f) Állami ingyenes helyre folyamodóknál hiteles irat, mely feltünteti a belépő apjának vagyoni állapotát és foglalkozását, a belépő növendékek testvéreinek számát és életkorát, valamint azt a körülményt, hogy a fo yamodó kisbirtokos fia és megelőzőleg apja vagy más gazdaságában foglalkozott.

Az ezen okmányokkal felszerelt és a m. kir. földművelésügyi miniszter ur öngyméltóságához címzett kérvény lehetőleg személyes jelentkezés útján a kolozsvári miniszteri kirendeltségnél Kolozsvárt, vagy pedig a Szabó József-féle kisebb magyar gazdasági iskola igazgatóságánál (állami birtokkezelőségénél) Tordán legkésőbb folyó évi augusztus hó 15-ig lesz beadandó.

Az iskola szervezeti, rend- és fegyelmi szabályzata ugyanott megtekinthető, vagy pedig érdeklődőknek a m. kir. földművelésügyi miniszterium kolozsvári kirendeltségéhez Kolozsvárra intézendő levélbeli megkeresésre díjtalanul megküldetik.

Kolozsvárt, 1914 június hó 15.

Kolozsvári miniszteri kirendeltség.

3117